

Educational Administration: Theory and Practice
Spring 2006, Issue 46, pp.259-275
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi
Bahar 2006, Sayı 46, ss: 259-275

Akademik Başarı, Cinsiyet, Tutum ve Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı

Yrd. Doç. Dr. Neşe Özkal

Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Araş. Gör. Dr. Duygu Çetingöz

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersini öğrenirken kullandıkları stratejileri akademik başarı, derse yönelik tutum ve cinsiyet değişkenlerine göre incelemektir. Araştırmaya İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ilköğretim okullarının altıncı (n=164), yedinci (n=265) ve sekizinci (n=253) sınıflarında öğrenim görmekte olan 682 öğrenci (343 kız ve 339 erkek) katılmıştır. Araştırma verileri öğrencilere uygulanan “Bilgi Formu”, “Sosyal Bilgiler Öğrenme Stratejileri Ölçeği” ve “Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda strateji kullanımının öğrencilerin derse yönelik tutumlarından, başarı düzeylerinden ve cinsiyetlerinden etkilendiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, akademik başarı, strateji kullanımı

Değişen ve gelişen dünyamızda bilgiler hızla eskimektedir. Okullarda öğrendiklerimiz tüm hayatımız boyunca toplumsal ve iş yaşamımızdaki gereksinimlerimizi karşılayamamaktadır. Bu durum okulların bilgi aktaran kurumlar olmaktan çok, öğrenmeyi öğreten kurumlar olmaları gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bilişsel kuramın etkisiyle öğrenenin rolü edilgin alıcı konumundan, kendi öğrenmesini kendisinin düzenlediği, öğrenme süreciyle ilgili kararlar alabildiği bir şekle dönüşmüştür. Bu bağlamda öğrenme stratejileri öğrenme sürecinde, önemli bir öğrenci özelliği olmuştur. Öğrenme stratejileri, öğrenenin planlama ve değerlendirme yapmasını, kendi öğrenmesini kontrol etmesini, öğrenme sürecine ilişkin kararlar almasını, zorlandığı noktaları saptamasını sağlar. Öğrenenler öğrenme stratejilerini kullanarak kendilerini nasıl güdüleyeceklerini, nasıl hatırlayacaklarını, nasıl düşüneceklerini öğrenmektedirler.

Her öğrenen bilgileri öğrenirken farkında olsun ya da olmasın öğrenme stratejilerini kullanır. Öğrenenin yaşadığı başarı ya da başarısızlıklar kullandığı öğrenme stratejilerini geliştirmelerini sağlar. Öğrenenlerin öğrenme sürecinde yardım aldığı aile, akranlar, yetişkinler ve öğretmenleri aracılığıyla da öğrenme stratejilerini bilme ve kullanma durumları şekillenir (Nisbett ve Shucksmith, 1986). Öğrenenlerin öğrenme stratejilerini kullanmaları akademik ve duyuşsal öğrenci özelliklerinden de etkilenmektedir. Farklı konu alanlarında ve öğrenme düzeylerinde yapılan araştırmalarda başarılı öğrenenlerin başarısız öğrenenlere göre daha fazla öğrenme stratejileri kullandıkları (Jimenez, Garcia ve Pearson, 1996; Medo, 2000; Phakiti, 2003), strateji kullanımı konusunda daha aktif, daha amaçlı ve daha esnek oldukları saptanmıştır (Loranger, 1994; Schutz, Drogozs, White ve Distefeno 1998). Bu durum başarılı öğrenenlerin kendilerine ilişkin algılarının daha olumlu olmasından ve başarılarını daha çok çabaya yüklemelerinden kaynaklanmaktadır. Başarılı öğrenenler öğrenme stratejilerini daha etkili kullanmalarının (Meltzer ve arkadaşları, 2001) yanı sıra stratejiler hakkında daha fazla bilgidirler (Montegue ve Boss, 1990).

Tutum strateji kullanımını etkileyen öğrenci özelliklerinden bir diğeridir. Tutumu olumlu öğrenciler daha çok öğrenme stratejisi kullanmaktadırlar (Butler; 1999; Ho, 1998; Najjar, 1997; Purdie ve Oliver; 1999). Ancak cinsiyet ve strateji kullanımını birlikte inceleyen çalışmalar konu alanlarına göre farklılıklar göstermektedir. Sayısal derslerde kız öğrencilerin açık, erkeklerin daha kapalı (Carr ve Jessup, 1997) geleneksel stratejiler kullandıkları saptanmıştır (Gallagher ve De Lisi, 1994). Dil derslerinde yapılan araştırma sonuçları ise kızların erkeklerden daha fazla strateji kullandıkları, (Sheorey, 1999) kızların ve erkeklerin strateji kullanımı arasında anlamlı farklılıkların olmadığı (Young ve Oxford, 1997) ve

erkeklerin kızlardan daha fazla strateji kullandıkları (Phakiti, 2003) gibi farklılıklar göstermektedir.

Öğrenme stratejileri öğrencilerin yalnızca akademik başarı, tutum ve cinsiyetlerinden değil aynı zamanda güdülerinden (Rao ve Moely, 2000; Tuckman, 1996; Warr ve Dowing, 2000), benlik algılarından (Ho, 1998; Warr ve Dowing, 2000) ve birçok diğer öğrenci özelliğinden de etkilenmektedir. Ayrıca öğrenme stratejilerinin kullanılması da bütün bu öğrenci özelliklerini olumlu olarak etkilemektedir. Örneğin strateji öğretimi yapılan öğrenenlerin tutumlarının (Carroll ve Leander, 2001; Huffman ve Spires, 1992; Keller, 1990) akademik başarılarının (Daley, 1998; Ward ve Rosetta 2001) olumlu gelişmeler gösterdiği araştırma sonuçlarında görülmektedir.

Genel olarak araştırma sonuçları öğrencilerin strateji kullanımlarının akademik ve duyuşsal özelliklerinden etkilendiğini göstermektedir. Ancak cinsiyet ve strateji kullanımı ile ilgili araştırma sonuçlarının farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu nedenle cinsiyet ve strateji kullanımını farklı düzeylerde ve farklı konu alanlarında inceleyen araştırma sonuçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca alanyazın incelendiğinde öğrenme stratejileri ile ilgili araştırmaların özellikle yabancı dil ve matematik konu alanlarında daha yoğun olarak yapıldığı görülmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde başarılı öğrenenlerin kullandıkları stratejileri belirlemek konu alanı ile ilgili etkili stratejilerin belirlenmesine yardımcı olacaktır. Bu yolla başarısız öğrenenlere de özel strateji programları uygulanması ya da öğretmenlerin derslerle bütünleştirerek hangi stratejileri öğretilebileceklerine ilişkin veriler elde edilmesi umulmaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalar öğrenenlerin genel olarak Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarının özellikle öğrenim düzeyi arttıkça (Fraser, 1981; Moroz, 1997; Thiveos ve Moroz, 2001) düştüğünü ve dersin öğrenenlerin gelecekteki kariyer planları (Chiodo ve Byord, 2004) içerisinde olmadığını göstermektedir. Bir konu alanında yaşanan başarılar tutumları olumlu yönde etkilemektedir. Başarısız öğrenenlerin Sosyal Bilgilere yönelik tutumlarının daha düşük olması da bunu doğrulamaktadır (Aşçı, 2004). Başarısız öğrenenlere etkili öğrenme stratejilerinin öğretilmesi hem akademik başarılarını arttırmada hem de derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde yararlı olacaktır. Ayrıca başarılı öğrenenlerin Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili olarak alanyazında sözü edilen etkili öğrenme stratejilerini kullanma derecelerini de belirlemek önemlidir. Öğrenenlerin strateji bilgisi ve kullanma eksikliklerinin giderilmesi başarılarını, tutumlarını ve diğer duyuşsal özelliklerini olumlu olarak etkileyecektir.

Bu gerekçelerle araştırmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersini öğrenirken kullandıkları stratejileri akademik başarı, derse yönelik tutum ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmiştir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, İzmir Konak ilçesinde bulunan 120 resmi ilköğretim okulundan yansız olarak seçilen altı okulun altı, yedi ve sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu altı okulda öğrenim gören altı, yedi ve sekizinci sınıf öğrencilerinin sayısının çok olması nedeniyle yansız örneklem yöntemi ile altı (n=164), yedi (n=265) ve sekizinci (n=253) sınıflarında öğrenim görmekte olan 682 öğrenci (343 kız ve 339 erkek) çalışma grubu olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma da veriler “Bilgi Formu”, “Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği” ve “Sosyal Bilgiler Öğrenme Stratejileri Ölçeği” ile toplanmıştır.

Bilgi Formu: Bu form öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi ve bir önceki döneme ait Sosyal Bilgiler dersi karne notlarını belirtebilecekleri biçimde düzenlenmiştir. Karne notlarını 1-2 olarak belirten öğrenciler başarı düzeyi düşük, 3 olarak belirten öğrenciler orta ve 4-5 olarak belirten öğrenciler ise başarı düzeyi yüksek olarak kabul edilmişlerdir.

Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği (STÖ): Araştırmada Özkal (2000) tarafından dört ve beşinci sınıf öğrencileri için geliştirilen üçlü Likert tipi 31 maddeden oluşan Sosyal Bilgiler Tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek ilköğretim altı, yedi ve sekizinci sınıftan 200 öğrenciye uygulanmış ve ölçeğin faktöriyel geçerliği tekrar hesaplanmıştır. Yapılan faktör çözümlemesi sonucunda ölçeğin iki faktörde toplandığı belirlenmiştir. Faktör yükü 0,40'ın altında olan bir madde ölçekten çıkarılmıştır. Böylelikle ölçek 30 maddelik son şeklini almıştır. Ölçeği oluşturan faktörler incelendiği zaman Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olumsuz tutum bildiren ifadelerin bir faktörde, olumlu tutum bildiren ifadelerin ise ikinci bir faktörde toplandığı belirlenmiştir. Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeğini oluşturan faktörlerin güvenilirlik katsayıları olumsuz düşünceler için 0,89, olumlu düşünceler için 0,87'dir. Tüm ölçeğin alpha güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınacak en düşük puan 30 en yüksek puan ise 90'dır.

Sosyal Bilgilere İlişkin Öğrenme Stratejileri Ölçeği

Bu ölçeğin geliştirilmesi için öncelikle ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Ölçek maddelerine temel oluşturmak üzere ilköğretim okullarına devam etmekte olan 106 öğrenciye “Sosyal Bilgiler dersini nasıl çalışıyorsunuz?” şeklinde bir soru yöneltilerek birer kompozisyon yazmaları sağlanmıştır. Bu kompozisyonlardan ortaya çıkan maddelerin yardımıyla ve Açıköz’ün (1996) üniversite öğrencilerine yönelik geliştirmiş olduğu Öğrenme Stratejileri Ölçeği maddelerinden de yararlanılarak 5’li Likert tipi 54 maddelik deneme formu oluşturulmuştur. Bu formla ilgili olarak Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri bölümünde çalışmakta olan 7 öğretim elamanının görüş ve önerileri alınmış, gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra deneme formuna son şekli verilmiştir. Bu form 5 ilköğretim okulunun I. (4. ve 5. sınıf) ve II. kademesinde (7. ve 8. sınıf) öğrenim gören (355 I. kademe, 198 II. Kademe) 555 öğrenci (278 kız, 275 erkek) öğrenciye uygulanmıştır. Ölçeğin Faktöriyel Geçerliliği için öğrencilerin ölçeğe verdikleri yanıtları üzerinde uygulanan faktör çözümlemesi sonuçları kullanılmıştır. Ölçekte yer alan faktör yükü 0.40’ın altında olan 13 madde formdan çıkarılmıştır. Böylelikle ölçek 41 maddelik son şeklini almıştır. Faktör Çözümlemesi sonucunda ölçeğin işleme, tanıma ve seçme, ezberleme, çalışmayı yönetme olarak 4 faktörde toplandığı saptanmıştır. Faktörlere ilişkin güvenilirlik katsayıları işleme için 0,89, Tanıma ve seçme için 0,78, Ezberleme için 0,64 ve Çalışmayı Yönetme için 0,63 olarak saptanmıştır. Tüm ölçeğin Alpha Güvenirlik Katsayısı 0.92 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 205 en düşük puan ise 41’dir.

Veri Toplama ve Analizi

Veri toplama sürecinde örnekleme giren ilköğretim okullarının 6, 7 ve 8. sınıflarının her birinde Sosyal Bilgiler ders saatlerinin dışındaki başka bir ders saatinde sınıfta bulunan öğrencilerin tümüne STÖ, SBSÖ ve bilgi formu uygulanmıştır. Veriler SPSS bilgisayar paket programı ile; aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (S), yüzde (%), t-testi, çift yönlü varyans analizi kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular

İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersini öğrenirken genel olarak kullandıkları stratejiler incelendiğinde sırasıyla en sık kullandıkları stratejilerin işleme ($\bar{X}=3,69$), çalışmayı yönetme ($\bar{X}=3,21$), tanıma ve seçme ($\bar{X}=3,05$) ve ezberleme ($\bar{X}=2,98$) olduğu saptanmıştır.

TABLO 1

Öğrencilerin Cinsiyet ve Başarı Durumuna Göre Sosyal Bilgiler Öğrenme Stratejileri Ölçeğinden Aldıkları Puanların Aritmetik Ortalamalar

Faktörler	Cinsiyet	Başarı Düzeyi	\bar{X}	S	n
İşleme	Kız	Düşük	3,52	,87	103
		Orta	3,81	,69	99
		Yüksek	3,97	,61	141
	Erkek	Düşük	3,43	,90	127
		Orta	3,54	,89	91
		Yüksek	3,82	,75	121
Tanıma ve seçme	Kız	Düşük	2,98	,79	103
		Orta	3,16	,76	99
		Yüksek	3,35	,72	141
	Erkek	Düşük	2,89	,86	127
		Orta	2,78	,86	91
		Yüksek	3,03	,88	121
Ezberleme	Kız	Düşük	2,89	,87	103
		Orta	2,98	,75	99
		Yüksek	3,11	,78	141
	Erkek	Düşük	2,97	,90	127
		Orta	2,82	,77	91
		Yüksek	3,07	,84	121
Çalışmayı Yönetme	Kız	Düşük	3,05	1,13	103
		Orta	3,29	,85	99
		Yüksek	3,54	,90	141
	Erkek	Düşük	2,89	1,12	127
		Orta	3,09	1,01	91
		Yüksek	3,31	,93	121

Tablo 1 incelendiğinde SBÖS ölçeğinin ezberleme faktörü dışında kalan diğer faktörlerinde kız öğrencilerin tüm başarı düzeylerinde aritmetik ortalamalarının erkek öğrencilerden yüksek olduğu görülmektedir. Ezberleme faktöründe ise düşük başarı düzeyindeki erkek öğrencilerin düşük başarı grubundaki kızlardan aritmetik ortalamaları daha yüksektir. Ayrıca tüm faktörlerde yüksek başarı düzeyindeki öğrencilerin aritmetik ortalamaları düşük ve orta başarı düzeyindeki öğrencilerden yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını anlamak için çift yönlü varyans çözümlemesi kullanılmış ve sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

TABLO 2

Öğrencilerin Cinsiyet ve Başarı Durumlarına Göre Sosyal Bilgiler Öğrenme Stratejileri Ölçeği Puanlarının Çift Yönlü Varyans Çözümlemesi Sonuçları

Faktörler	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
İşleme	Cinsiyet	4183	1	4,83	7,75	,006
	Başarı	21,96	2	10,98	17,59	,000
	Cinsiyet*Başarı	,88	2	,44	,71	,491
	Hata	421,86	676	,62		
	Toplam	9779,69	682			
Tanıma ve seçme	Cinsiyet	11,0	1	4,67	16,5	,000
	Başarı	9,34	2	1,31	7,02	,001
	Cinsiyet*Başarı	2,63	2	,66	1,98	,138
	Hata	449,57	676			
	Toplam	6829,93	682			
Ezberleme	Cinsiyet	,27	1	,27	,39	,52
	Başarı	5,25	2	2,62	3,83	,022
	Cinsiyet*Başarı	1,48	2	,74	1,08	,339
	Hata	463,69	676	,68		
	Toplam	6565,75	682			
Çalışmayı Yönetme	Cinsiyet	6,76	1	6,76	6,82	,009
	Başarı	25,32	2	12,66	12,78	,000
	Cinsiyet*Başarı	,17	2	8,66	,088	,916
	Hata	669,53	676	,99		
	Toplam	7746,25	682			

Tablo 2’de görüldüğü gibi tüm faktörlerde öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğrenme Stratejileri Ölçeği’nden aldıkları puanları cinsiyete ve başarı düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu bulgu, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde kullandıkları stratejilerinin üzerinde cinsiyetin ve başarının önemli bir etken olduğunu göstermektedir. Buradan Sosyal Bilgiler dersinde kız öğrencilerin erkeklere göre ve yüksek başarı düzeyindekilerin düşük ve orta başarı düzeyindekilere göre daha fazla öğrenme stratejileri kullandıkları söylenebilir. Ancak cinsiyet ve başarı düzeyinin öğrencilerin öğrenme stratejilerinin kullanımları üzerindeki etkileri incelendiğinde ise farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumları ile kullandıkları öğrenme stratejileri arasındaki ilişkileri belirlemek için öncelikle öğrencilerin tutum düzeyleri belirlenmiştir. Bu amaçla tüm grubun STÖ’den aldıkları puanların aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanmıştır. Bu hesaplama sonucunda tüm grubun aritmetik ortalaması 73,38 standart sapması ise 12,34 olarak belirlenmiştir. Hesaplanan aritmetik ortalamanın bir standart sapma solunda yer alan öğrencilerin tutumları olumsuz, hesaplanan aritmetik ortalamanın bir standart sapma sağında yer alan öğrencilerin tutumları olumlu, bu iki grup arasında kalan öğrencilerin tutumları ise orta düzey olarak kabul edilmiştir. Bu araştırma kapsamında Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumu olumlu ve olumsuz olan öğrencilerin yanıtları dikkate alınarak çözümlenmeler yapılmıştır. Tablo 3’te ilgili çözümlenmeler yer almaktadır.

TABLO 3

Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerinin Aritmetik Ortalamalarının Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarına Göre Farklılığı

Ölçek	Tutum	n	\bar{X}	S	t	p
İşleme	Olumsuz	100	2,80	,90	14,62	,00
	Olumlu	90	4,36	,48		
Tanıma ve seçme	Olumsuz	100	2,46	,86	8,48	,00
	Olumlu	90	3,47	,77		
Ezberleme	Olumsuz	100	2,17	,75	14,03	,00
	Olumlu	90	3,64	,65		
Çalışmayı Yönetme	Olumsuz	100	2,27	,89	11,67	,00
	Olumlu	90	3,79	,90		

Tablo 3 incelendiğinde SBÖS ölçeğinin tüm alt boyutlarında Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlara sahip öğrencilerin aritmetik ortalamalarının olumsuz tutumlara sahip olan öğrencilerden yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonucunda da tüm alt boyutlarda Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlara sahip öğrenciler lehine anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Buna göre Sosyal Bilgiler dersinde derse yönelik olumlu tutumlara sahip öğrencilerin daha fazla strateji kullandıkları söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda strateji kullanımının öğrencilerin derse yönelik tutumlarından ve başarı düzeylerinden etkilendiği belirlenmiştir. Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlara sahip olan öğrenciler bu derste daha çok öğrenme stratejisi kullanmaktadırlar. Başarılı öğrencilerin de başarısız öğrencilerden strateji kullanımları daha fazladır.

Başarılı öğrencilerin daha çok öğrenme stratejisi kullandığını (Meltzer ve arkadaşları, 2001; Wolters, 1999; Medo, 2000; Chou, 2002; Montegue ve Boss, 1990) gösteren araştırma bulguları bu çalışmada ulaşılanlarla paralellik göstermektedir. Ayrıca yapılan araştırmalar strateji kullanımını etkileyen öğrenci özelliklerinden birinin de tutum olduğunu göstermektedir (Ho, 1998; Purdie ve Oliver, 1999). Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutum ile akademik başarı arasında olumlu ilişkilerin olduğu görülmektedir (Aşçı, 2004). Araştırmada ulaşılan sonuçlar bu bağlamda ele alındığında başarılı öğrencilerin başarısız öğrencilere göre derse yönelik tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir. Dolayısı ile tutumu olumlu, başarısı yüksek öğrenciler tutumu olumsuz başarısı düşük öğrencilerden daha fazla öğrenme stratejisi kullanmaktadırlar. Strateji kullanımı olumlu tutumlardan ve akademik başarıdan etkilenmekte ve aynı zamanda bu iki öğrenci özelliğini de olumlu olarak etkilemektedir (Carroll ve Leander; 2001; Ho, 1998; Huffman ve Spires; 1992; Uttero, 1992).

Cinsiyet açısından bu çalışmada ulaşılan bulgular ele alındığında ise Sosyal Bilgiler dersinde 6, 7 ve 8. sınıf kız öğrencilerinin erkek öğrencilerden daha fazla öğrenme stratejilerini kullandıkları saptanmıştır. Bu sonuç Medo'nun (2000) Sosyal Bilgiler dersinde yaptığı araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Lin (1992) öğrenme stratejileri kullanımı, metin türü ve cinsiyet arasında anlamlı ilişkilerin olduğunu saptamıştır. Kız öğrencilerin erkeklere göre hikaye türü metinlerde daha başarılı oldukları ayrıca kızların şema ile ilgili ve metinle ilişkili stratejiler

açısından erkeklerden daha yüksek puanlar aldıkları saptanmıştır. Sosyal Bilgiler dersler de açıklamalı tür metinlerden oluşmaktadır. Alanyazında farklı konu alanlarında yapılan araştırmalarda görülen farklı sonuçlar cinsiyet ve strateji kullanımı konusunda daha geniş örneklem ve farklı öğrenim düzeylerinde, aracı süreç değişkenlerinin çapraz özelliklerinin birlikte değerlendirildiği araştırmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Ancak cinsiyet ve başarı düzeyinin öğrencilerin öğrenme stratejilerinin kullanımları üzerindeki anlamlı bir farklılığa neden olmadığı görülmüştür. Genel olarak bakıldığında ise örnekleme giren tüm öğrencilerin strateji kullanımlarının düşük olduğu görülmektedir. Tüm öğrencilerin stratejiler ve kullanımları konusunda yetiştirilmesi gereklidir. Bunu gerçekleştirebilmenin bir yolu olarak öğretmenlerin bu konuda eğitilmesi yararlı olacaktır. Ayrıca geleneksel öğretim yöntemleri yerine öğrencinin etkin olarak öğrenme sürecine katılabileceği aktif öğrenme yöntemlerinin derslerde uygulanması strateji kullanımını arttıracaktır (Kılıç, 2004; Özkal, Yıldız, Altunay ve Tonbul, 2002). Bunun yanı sıra etkin öğrenme yöntemleriyle işlenen bir derste başarılı ve başarısız öğrenciler birlikte çalışacaklardır. Bu yolla başarısız öğrenciler akranlarından aldıkları eğitimle öğrenme stratejilerini kullanmayı da öğrenebileceklerdir. Başarıyı tadan öğrencilerin ise derse yönelik olumlu tutumlar geliştirebilme olasılıkları da artacaktır.

Academic Achievement, Gender, Attitude And Learning Strategies

Neşe Özkal, Asst. Prof.

Akdeniz University, Faculty of Education

Duygu Çetingöz, PhD.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Educational Faculty

The aim of this research is to study the strategies used by second grade elementary school students during Social Studies lessons in terms of the variables academic success, attitude towards the lesson and gender. 682 students (343 female and 339 male) randomly chosen from 6th (n=164), 7th (n=265) and 8th (n=253) grades of secondary schools within the borders of Izmir Municipality participated in the research. Research data were collected using "Inquiry Form", "Social Studies Learning Strategies Scale" and "Social Studies Attitude Scale". At the end of the research, it was seen that students' strategy use is affected by the attitudes of students towards the course, their success levels and genders.

Keywords: *Social Studies, academic achievement, gender, attitude, strategy use*

Summary

With the influence of cognitive theory, role of the learner has changed from the passive recipient to a form where the learner regulates his own learning and can make decisions related to his own learning process. In this respect, learning strategies have become an important student characteristic during the learning process. Learning strategies help the learner plan and evaluate, control his own learning, make decisions related to his own learning process and identify the points he has difficulties in. By using learning strategies, learners learn how to motivate themselves and how to think.

Learners' use of learning strategies is influenced by academic and affective students' characteristics. Research conducted in different subject matter and learning levels indicate that successful learners use more learning strategies in comparison with unsuccessful learners (Jimenez, Garcia and Pearson, 1996; Medo, 2000; Phakiti, 2003), and the former is more active, purposeful and flexible when compared to the latter (Loranger, 1994; Schutz, Drogozs, White and Distefeno 1998). This is because successful learners' self-perception is more positive and they depend their success on effort. Besides using learning strategies in an effective way (Meltzer and Miller, 2001), successful learners have more information about the strategies (Montegue and Boss, 1990).

Attitude is another student characteristic that effects the use of strategies. Students with positive attitude use more learning strategies (Butler; 1999; Ho, 1998; Najjar, 1997; Purdie and Oliver; 1999). However, studies between gender and use of strategies vary in terms of subject matter. It was seen that in numerical lessons female students use open traditional strategies whereas male students (Carr and Jessup, 1997) use closed traditional strategies (Gallagher and De Lisi, 1994). Research conducted in language courses indicate differences such as the fact that female students use more strategies than male students (Sheorey, 1999), there are not any significant differences between females and males in terms of use of strategies (Young and Oxford, 1997) and male students use more strategies than female students.

Research results, in general, show that students' use of strategies is influenced by their academic and affective characteristics. However, research results related to gender and strategy use seem to have discrepancies. For this reason, research results that study gender and strategy use in different levels and different subject matter are required.

Moreover, studies on literature show that research related to learning strategies are conducted more intensively in foreign languages and mathematics. Defining the strategies used by learners in Social Studies lessons will help defining affective strategies related to subject matter. It is hoped that in this way either unsuccessful learners will be provided with special strategy programmes or data related to teaching of strategies by integrating them with the lessons will be achieved. In addition, studies show that learners' attitudes towards Social Studies decrease as their level of education increases (Fraser, 1981; Moroz, 1997; Thiveos and Moroz, 2001) and the lesson itself is not among the learners' career plans (Chiodo and Byord, 2004). Achievements in one subject matter effect the attitudes in a positive way. The decrease in unsuccessful learners' attitude towards Social Studies is a proof of this fact (Aşçı, 2004). Teaching unsuccessful learners affective learning strategies will be useful for them to increase their success and to develop positive attitude towards the lesson.

For these reasons, the aim of this research is to study the strategies used by second grade elementary school students during Social Studies lessons in terms of the variables academic success, attitude towards the lesson and gender.

Method

682 students (343 female and 339 male) studying at the sixth (n=164), seventh (n=265) and eighth (n=253) grades of six schools were included in the research. These schools were chosen with random sampling method among the state (not private schools) elementary schools in Konak, Izmir. Data in the research were collected with "Inquiry Form", "Social Studies Scale of Attitude" and "Social Studies Scale of Learning Strategies". During the process of data collection, in each of the 6th, 7th and 8th grade classes of elementary schools in the universe Social Studies Scale of Attitude and Social Studies Scale of Learning Strategies were applied to all students during one of the other lessons rather than Social Studies lessons. Collected data were analysed with SPSS programme by using the mean (\bar{X}), standard deviation (S), percentage (%), t-test and two way variance analysis (ANOVA).

Results

Following the research it was determined that students' attitudes towards the lesson and their success level effect the use of strategies.

Students with positive attitude towards Social Studies use more learning strategies in this lesson. Successful students also seem to be using more strategies than unsuccessful learners. When findings were taken into consideration in terms of gender, 6th, 7th and 8th grade students were found to be using more learning strategies than male students during Social Studies lessons. Yet, it was seen that gender and success level do not cause a significant difference in the use of learning strategies by the students. In general, it was designated that all students who were included in the population of the research seem to be using strategies rarely.

Discussions And Conclusion

Research findings which show that successful learners use more learning strategies (Meltzer and friends, 2001; Wolters, 1999; Medo, 2000; Chou, 2002; Montegue and Boss, 1990) are parallel to the ones achieved in this research. Furthermore, research also shows that attitude is another student trait that effects the use of strategies (Ho, 1998; Purdie and Oliver, 1999). It seems that there is a positive relationship between attitude towards Social Studies and academic success (Aşçı, 2004). When the findings are studied in this context, it is possible to say that successful students' attitude towards the lesson is positive when compared to unsuccessful students. Therefore, students with high level of success and positive attitude use more strategies than students with low level of success and negative attitude. While use of strategies is effected by positive attitudes and academic success, it also effects these two student traits in a positive way (Carroll and Leander; 2001; Ho, 1998; Huffman and Spires; 1992; Uttero, 1992).

When the findings of this research were taken into consideration in terms of gender, it was seen that female students at 6th, 7th and 8th grades use more learning strategies than male students in Social Studies. This result seems to be parallel with the results of the research conducted by Medo (2000) in Social Studies. Different results seen in research carried out in different subject matter show that in larger universe and different learning levels about gender and use of strategies, research in which intermediary process variables are evaluated with bias characteristics is required.

However, research shows that gender and level of success cannot be the causes of a significant difference on students' use of learning strategies. In general, it is seen that all the students in the universe have not used the learning strategies frequently. All students should be trained about the strategies and using them. Training the teachers about this issue is one way

of realising this. Moreover, using active learning methods in which students are actively included in the learning process instead of traditional methods of teaching will increase the use of strategies (Kılıç, 2004; Özkal, Yıldız, Altunay and Tonbul, 2002).

Kaynakça/References

- Aşçı, S.(2004). Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrenci tutumları ve akademik başarı arasındaki ilişkiler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Butler, M.B. (1999). Factors associated with students' intentions to engage in science learning activities. *Journal of Research in Science Teaching*, 36(4), 455-473.
- Carr, M. ve Jessup, D. (1997). Gender differences in first-grade mathematics strategy use; social metacognitive influences, *Journal of Educational Psychology*, 89, 2, 3318-328.
- Carroll, L. ve Leander, S. (2001). Improving student motivation through the use of active learning strategies, *Masters of arts action research Project, Saint Xavier University and skylights Field-Based Masters Program, Eric Identifier:ED455961. 75p.*
- Chiodo, J. J. ve Byford, J. (2004). Do they really dislike Social Studies? A study of middle school and high school students. *Journal of Social Studies Research*, 27, 1, ss. 16, 11.
- Chou, Y. (2002). An exploratory study of language learning strategies and the relationship of these strategies to motivation and language proficiency among EFL Taiwanese technological and vocational college students. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Iowa Üniversitesi.
- Daley, J. D. (1998). Effects of modeling cognitive learning strategies to middle school students studying social studies content. Yayınlanmamış Doktora Tezi. The University of Texas at Austin.
- Fraser, B. J. (1981). Development of short forms of several classroom climate instruments to assess and improve classroom psychosocial environment. *Journal of Educational Measurement*, 19, 221-227.
- Gallegher, A. ve De Lisi, R. (1994). Gender differences in scholastics aptitude test mathematics problem solving among high-ability students, *Journal of Educational Psychology*, 86, 2, 204-211.
- Ho, I. (1998). Relationships between motivation\attitude, effort, English proficiency, and socia-cultural educational factors and Taiwan and technological university\institute students' English learning strategy use. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Auburn Üniversitesi, Alabama.

- Huffman, L. E. ve Spires, H. A. (1992). Effects of explicit instruction in notetaking on sixth graders' lecture comprehension and attitudes toward notetaking, Paper presented at the Annual Meeting of the North Carolina Association for Research in Education (Chapel Hill, NC, February 1992), 9.
- Jimenez, R. T., Garcia, G. E. ve Pearson, P. D. (1996). The reading strategies of bilingual Latina/o students who are successful English readers: Opportunities and obstacles, *Reading Research Quarterly*, 31, 1, 90-112.
- Keller, J. J. (1990). Strategy Games: Developing positive attitudes and perseverance toward problem solving with fourth graders (ERIC Document Reproduction Service No. ED323013).
- Kılıç, G. A. (2004). İşbirlikli öğrenme, okuduğunu anlama, strateji kullanımı ve tutum, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Lin, K.L. (1992). The relationship of learning strategies to reading comprehension among college freshmen using narrative and expository texts, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Oklahoma State University.
- Loranger, A. L. (1994). The study strategies of successful and unsuccessful high school students, *Journal of Reading Behavior*, 26, 4, 347-360.
- Medo, M. A. (2000). The status of high school students' learning strategies: what students do when they read to acquire knowledge. Yayınlanmamış Doktora Tezi. University of Minnesota.
- Meltzer, L., Katzir-Cohen, T. ve Miller, L. (2001). The impact of effort and strategy use on academic performance: Student and teacher perceptions. *Learning Disability Quarterly*, 24 (2), 85-86.
- Moroz, W.(1997). Country students' and teachers' perceptions of social Studies/Society and Environment and other learning areas, Paper presented at the researching education in New Times Conference, Brisbane, 30 November-4 December.
- Montaque, M., Boss, C. (1990). Cognitive and metacognitive characteristics of eight grade student's mathematical problem solving. *Learning and Individual Differences*, 2, 371-388.
- Najar, R.L. (1997). The effect of note taking strategy instruction on comprehension in esl texts. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hawaii University.
- Nisbett, J., and Shucksmith, J. (1986). *Learning strategies*. Routledge & Kegan Paul, London.
- Özkal, N., Yıldız, V., Altunay, U., Tonbul, C. (2002). İşbirlikli ve geleneksel öğretim yöntemlerinin İngilizce okuma stratejileri üzerindeki etkileri, 2000'li Yıllarda Öğrenme ve Öğretme Sempozyumu, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 29-31 Mayıs.
- Phakiti, A. (2003). A closer look at the relationship of cognitive and metacognitive strategy use to EFL reading achievement test performance, *Language Testing*, 20, 1, 26-56.

- Purdie, N. ve Oliver, R. (1999). Language learning strategies used by bilingual school-aged children, *System*, 27, 375-388.
- Rao, N. ve Moely, B. E. (2000). Motivational beliefs, study strategies and mathematics attainment in high- and low-achieving Chinese secondary school students, *Contemporary Educational Psychology*, 25, 287-316.
- Schutz, P. A, Drogoz, L.M., White, V.E., Distefano, C. (1998). Prior knowledge, attitude, and strategy use in a introduction to statistics course. *Learning & Individual Differences*, 10, 4, 291-308.
- Sheorey, R. (1999). An examination of language learning strategy use in the setting of an indigenized variety of English, *System*, 27, 73-190.
- Thiveos, K. ve Moroz, W. (2001). Factors affecting secondary students' attitudes toward social studies –a case study, A paper presented at the Australian for Research in Education 2001 Conference. Crossing Borders: New Forties for Educational Research-2 to 6 of December 2001 Fremantle, Western Australia.
- Tuckman, B. W. (1996). The relative effectiveness of incentive motivation and prescribed learning strategy in improving college students' course performance. *Journal of Experimental Education*, 64, 3.
- Uttero, D. A. (1992). The effects of the instruction-modeling-cooperative engagement model on children's print comprehension in science. Lowell University. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ward, W., Rosetta, R. (2001). The effectiveness of instruction in using reading comprehension strategies with eleventh grade social studies students. Yüksek Lisans Tezi. The University of Mississippi.
- Warr, P. ve Dowling, J. (2000). Learning strategies, learning anxiety and knowledge acquisition. *The British Journal of Psychology*, 91 (3) 311-33.
- Wolters, A. C. (1999). The relation between high school students' motivational regulation and their use of learning strategies, effort and classroom performance. *Learning and Individual Differences*, 3, 11.
- Young, D. J. ve Oxford, R (1997). A gender-related analysis of strategies used to process written input in the native language and a foreign language, *Applied Language Learning*, 8, 1, 1-20.

İletişim/Address:

Yrd. Doç. Dr. Neşe ÖZKAL-Arş. Gör. Duygu Çetingöz
Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü İZMİR
e-posta: duygu.cetinoz@deu.edu.tr